

Europees bankbeslag

De Europese Commissie heeft op 25 juli 2011 een voorstel ingediend voor een European Account Preservation Order (hierna: "EAPO").¹ Op dit moment ondervinden crediteuren bij incasso van buitenlandse vorderingen nog belemmeringen en zijn zij hierdoor vaak niet in staat deze vorderingen te incasseren. Het voorstel introduceert een extra mogelijkheid, naast de geldende wetgeving voor nationale bankbeslagen, voor een Europees bankbeslag. De Europese commissie wenst hiermee de inning van grensoverschrijdende vorderingen te vereenvoudigen en de doeltreffendheid van de procedure voor grensoverschrijdende tenuitvoerlegging te vergroten. Een EAPO heeft directe werking in de gehele Europese Unie. Op basis van het EAPO heeft een crediteur de mogelijkheid in een andere lidstaat zonder verdere procedure beslag te leggen op een buitenlandse bankrekening door betekening van het EAPO aan de bank. Voorts kan een EAPO worden gebruikt om informatie te verkrijgen ter zake van bankrekeningen van de schuldenaar indien niet duidelijk is of de schuldenaar een of meer bankrekeningen aanhoudt in de betreffende lidstaat.

Het voorstel is thans ter beoordeling voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad van Ministers. De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken heeft de Tweede Kamer laten weten dat het kabinet voorzichtig positief staat tegenover de voorgestelde regeling. Aangezien de regeling voorziet in een grote behoefte voor crediteuren, op sommige punten aanzienlijk afwijkt van de Nederlandse wetgeving en voor Nederlandse banken grote consequenties heeft, volgt hieronder een bespreking van de belangrijkste elementen van het voorstel. In deze bijdrage zal worden ingegaan op de procedure ter verkrijging van het EAPO, de tenuitvoerlegging, de rekeninginformatie en de rechtsbescherming van de schuldenaar.

Procedure

De procedure kan alleen worden gevoerd indien een van de aanknopingspunten in het buitenland is gelegen. Dat kan zijn hetzij de bankrekening, hetzij één van de partijen. Een EAPO kan worden gevraagd voorafgaand of gedurende de bodemprocedure danwel indien de schuldeiser reeds een executoriale titel heeft verkregen die echter nog niet uitvoerbaar is in de betreffende lidstaat waar de bankrekening wordt aangehouden. Het is te verwachten dat de procedure het meest zal worden gebruikt in de conservatoire fase aangezien in de executoriale fase veelal executoriaal beslag ten aanzien van de bankrekening mogelijk zal zijn.

Een EAPO kan worden uitgevaardigd door het gerecht dat bevoegd is kennis te nemen van de op het beslag volgende hoofdzaak. Een EAPO kan ook verzocht worden bij de rechter van de lidstaat waar de bankrekening wordt aangehouden. In dat laatste geval heeft de EAPO echter slechts nationale werking en is deze niet uitvoerbaar in de andere lidstaten. Indien beslag gelegd moet worden op bankrekeningen in verschillende landen dient het verzoek dan ook gedaan te worden bij de rechter die uiteindelijk ook in de procedure zal moeten oordelen over de vordering waarvoor het beslag is gelegd.

Het verzoek wordt gedaan door middel van inzending van het als Bijlage I aan het voorstel gehechte standaardformulier. De crediteur kan dit formulier indienen zonder dat bijstand van een advocaat nodig is. In dit formulier vermeldt de crediteur gegevens van partijen, informatie over de bankrekeningen en het bedrag van de vordering (inclusief rente en kosten). Daarnaast geeft hij een beschrijving van alle relevante omstandigheden die aan de vordering ten grondslag liggen. Voorts geeft de crediteur een beschrijving van alle relevante omstandigheden die het uitvaardigen van het EAPO rechtvaardigen en de bevoegdheid van het aangezochte gerecht. Het formulier bevat een lijst van bewijsmateriaal dat de crediteur heeft overgelegd of waarvan hij heeft aangeboden het over te leggen. De crediteur dient tevens te verklaren of hij bij andere gerechten een verzoek om een EAPO of een gelijkwaardig verzoek heeft gedaan.

¹ COM (2011) 445 final, Brussel 25 juli 2011

De Europese commissie wenst door middel van het Europees Bankbeslag de inning van grensoverschrijdende vorderingen te vereenvoudigen en de doeltreffendheid van de procedure voor grensoverschrijdende tenuitvoerlegging te vergroten.

Per 1 juli 2011 geldt in Nederland een nieuwe versie van de door Nederlandse beslagrechters gehanteerde Beslagsyllabus. De Beslagsyllabus is aangepast in die zin dat een beslaglegger in zijn beslagverzoek de vordering nu beter dient te onderbouwen en tevens bekende verweren van de debiteur tegen de vordering dient te vermelden. De verzoeker van een EAPO dient slechts aan te tonen dat "een goed vooruitzicht" bestaat op het winnen van de procedure. Zijn vordering dient "op het eerste gezicht" goed gefundeerd te zijn. Ten slotte dient er een risico te bestaan dat de tenuitvoerlegging van een vonnis gefrustreerd zal worden indien het bevel niet wordt verleend. Het EAPO wordt gegeven in een procedure waarbij de beslagdebiteur niet wordt gehoord. Dit heeft te maken met het verrassingseffect dat het beslag dient te hebben. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal tot het horen van de verzoeker worden overgegaan.

Hoewel relevante bewijsstukken wel dienen te worden aangeleverd bij het verzoek, kan gesteld worden dat de Europese toets soepeler is dan de huidige Nederlandse toets. De door de beslagdebiteur tegen de vordering aangevoerde verweren hoeven, anders dan in Nederland, niet te worden vermeld. De beslagdebiteur wordt dan ook minder beschermd bij een Europees bankbeslag dan bij een Nederlands bankbeslag. Er zijn in het huidige voorstel nog te weinig waarborgen ingebouwd tegen misbruik van beslagrecht. De Europese wetgever zou er goed aan doen

de vereisten zoals vermeld in de nieuwe Beslagsyllabus over te nemen teneinde misbruik van beslagrecht te voorkomen.

Indien het gerecht het EAPO uitvaardigt (hetgeen binnen zeven dagen na indiening moet worden gedaan) en de crediteur nog niet beschikt over een executoriale titel, dient de crediteur de vordering, waarvoor het beslag wordt gelegd, binnen 30 dagen na de datum van het EAPO aanhangig te maken. Voldoet hij niet aan deze voorwaarde dat kan het EAPO op verzoek van de debiteur worden ingetrokken. Ook hier verschilt de Europese regeling van de Nederlandse. Een beslag vervalt naar Nederlands recht van rechtswege indien de eis in de hoofdzaak niet tijdig wordt ingesteld.

Tenuitvoerlegging

Indien het EAPO is uitgevaardigd is het direct uitvoerbaar in de lidstaat waar de bankrekening wordt aangehouden. Het gerecht dat het EAPO heeft afgegeven of de crediteur zelf zendt het EAPO rechtstreeks naar de bevoegde autoriteit in de lidstaat van tenuitvoerlegging. In Nederland zal dit de deurwaarder zijn. Ook dit verschilt van de Nederlandse regelgeving. Bij een beslag naar Nederlands recht kiest de crediteur het moment waarop hij, na verkregen beslagverlof, tot beslaglegging over gaat.

De bevoegde autoriteit dient het EAPO binnen 3 werkdagen

gen na ontvangst te betekenen aan de bank. De bank is vervolgens dadelijk na ontvangst van het EAPO verplicht de in het EAPO genoemde bankrekeningen te blokkeren ter hoogte van het bedrag van het EAPO. Op basis van het EAPO wordt beslag gelegd op een specifieke bankrekening. Naar Nederlands recht is sprake van een beslag onder een bank en wordt de gehele rechtsverhouding tussen bank en debiteur door het beslag geraakt. Dat wil zeggen dat indien naar Nederlands recht beslag wordt gelegd onder een bank alle bankrekeningen worden geraakt en men dus kan afzien van het vermelden van de betreffende bankrekeningen in het beslagrekest. In Nederland wordt door een beslag onder een bank vervolgens het gehele saldo geraakt. Bij een Europees bankbeslag wordt een specifieke rekening slechts geblokkeerd tot het bedrag van het EAPO. Dat betekent dat de debiteur het boven dit bedrag uitstijgende deel van het saldo kan opnemen en kan overboeken naar een bankrekening buiten de Europese Unie teneinde verdere succesvolle (Europese) beslagmaatregelen te voorkomen.

De bank dient na 3 werkdagen aan de bevoegde autoriteit een verklaring af te leggen (volgens een standaardformulier dat aan het voorstel is gehecht) of, en in welke mate, de tegoeden door het beslag zijn getroffen. Dit is voor de Nederlandse bank een aanzienlijke verzwarende van de werklast. Volgens het Nederlandse systeem hoeft de bank deze verklaring namelijk pas na 30 dagen af te geven. Nadat de bank de verklaring heeft afgegeven, dient onverwijld betekening aan de debiteur plaats te vinden. De beslaglegging kan eindigen door het stellen van een bankgarantie door de debiteur ter hoogte van het in het EAPO gespecificeerde bedrag. Indien geen bankgarantie wordt gesteld blijft het beslag liggen tot de crediteur in het bodemgeschil een voor executie vatbare titel ontvangt en hij tot executie daarvan overgaat. Een ander verschil met de Nederlandse regeling is dat indien het EAPO betrekking heeft op meerdere bankrekeningen en het totaal van de saldi het in het EAPO gespecificeerde bedrag overstijgt de crediteur tot deblokking van het surplusbedrag dient over

te gaan. In Nederland dient de beslaglegger hiervoor (in kort geding) veroordeeld te worden.

Rekeninginformatie

Het grootste voordeel voor de crediteur (en nadeel voor de debiteur) is echter de mogelijkheid om, ook indien hij niet weet bij welke bankinstelling de debiteur bankiert, een EAPO te verzoeken. In zo'n geval kan de rechter een bevel tot openbaarmaking geven op grond waarvan banken moeten melden of de debiteur bij hen een bankrekening aanhoudt. Vervolgens kan op grond van het verleende bevel op die bankrekening beslag worden gelegd. In Nederland wordt door crediteuren al lang gewacht op deze regeling. Voor het verkrijgen van dergelijke informatie moet nu een beroep worden gedaan op onderzoeksbureaus. Soms wordt de informatie niet verkregen en ontspringt de schuldenaar de dans. Dat leidt tot veel onverhaalbare vorderingen. Gezien de huidige economische omstandigheden verdient het voorstel dan ook alle steun. De Nederlandse wetgever zou er goed aan doen de voorgestelde regeling van informatie over bankrekeningen ook voor Nederlandse bankbeslagen in te voeren. Nu leidt onbekendheid ten aanzien van de bank van de schuldenaar vaak tot het leggen van beslag onder de grote banken in de hoop dat doel wordt getroffen. De Europese regeling zal overigens wel tot een aanzienlijke verzwarende van de werklast bij de Nederlandse banken leiden, die vanaf de invoering van het Europees bankbeslag te maken zullen krijgen met vele verzoeken om rekeninginformatie voor vele schuldenaren die niet bankieren bij de bank.

Rechtsbescherming

De Nederlandse beslagdebiteur kan een kort geding tot opheffing van het beslag aanhangig maken indien hij meent dat het beslag ondeugdelijk dan wel onnodig is. In geval van een EAPO heeft de schuldenaar verschillende mogelijkheden tegen het EAPO op te komen. In de lidstaat die het EAPO heeft afgegeven kan het rechtsmiddel van

heroverweging worden ingesteld indien het EAPO ten onrechte is afgegeven. Dit zal het geval zijn indien het gerecht niet bevoegd was kennis te nemen van het verzoek. Ook zal dit mogelijk zijn indien de schuldenaar aantoont dat de vordering van de crediteur ondeugdelijk is of dat er geen risico op verduistering bestaat. Ten slotte staat dit rechtsmiddel open indien de crediteur nalaat binnen 30 dagen de eis in de hoofdzaak in te stellen. Een tweede rechtsmiddel betreft de mogelijkheid voor een partij het gerecht dat het EAPO heeft afgegeven te verzoeken dit in te trekken op grond van gewijzigde omstandigheden, bijvoorbeeld omdat de vordering inmiddels door de schuldenaar is voldaan. Een derde rechtsmiddel betreft een door de schuldenaar in de lidstaat van tenuitvoerlegging in te stellen rechtsmiddel. Het gaat dan om een verzoek de tenuitvoerlegging te beperken tot het bedrag dat volgens de wetgeving van de lidstaat van tenuitvoerlegging niet vatbaar is voor beslag. In Nederland betreft het de beslagvrije voet. Voorts kan dit rechtsmiddel leiden tot beëindiging van het EAPO bijvoorbeeld indien in de lidstaat van tenuitvoerlegging een beslissing is gewezen waarbij de vordering van de crediteur is afgewezen.

Conclusie

Nederlandse crediteuren kunnen regelmatig worden geconfronteerd met schuldenaren die (ook) bankrekeningen in een EU lidstaat aanhouden, danwel daar wellicht een bankrekening aanhouden. De Europese regeling zal dan ook in een grote behoefte kunnen voorzien. Met name indien niet precies bekend is bij welke bankinstelling in een betreffende EU lidstaat een rekening wordt aangehouden biedt de regeling een verbetering ten opzichte van de Nederlandse situatie. Voorts zorgt de regeling ervoor dat ook in EU lidstaten waarin op dit moment conservatoir bankbeslag niet of vrijwel niet mogelijk is in de toekomst wel conservatoir bankbeslag kan worden gelegd. De banken dienen, indien het voorstel wordt aangenomen door de Europese wetgever, voorbereid te zijn op een verzwaring van de werklast van de afdeling die de beslagen

afwikkelt. Er zullen meer verzoeken binnen komen. De na beslaglegging af te geven verklaringen dienen sneller te worden afgegeven. Echter het voorstel kan een bijdrage leveren aan het terugdringen van de wanbetaling in de EU. Hiermee kan het aantal faillissementen in verband met het niet kunnen incasseren van vorderingen worden verminderd. In de huidige economische situatie is dat een belangrijke verbetering.

MARC VAN ZANTEN

Advocaat

T +31 20 3016 414

E marc.vanzanten@cms-dsb.com